

утицај културе. Узорак нашег истраживања је чинило 240 испитаника, ученика других разреда средњих школа у Бањој Луци и Дервенти, од чега је 131 испитаник мушког пола (54,58 %). У истраживању је кориштен Упитник емоционалне компетентности – УЕК-45 (Такшић, 2002), који представља мјеру емоционалне интелигенције као особине личности, док је мотив постигнућа операционализован примјеном скале МОП2002 (Францешко, Михаић и Бала, 2002). Академско постигнуће ученика операционализовано је школским успјехом, тј. као просјечна оцјена остварена у претходном полугодишту. Резултати истраживања су показали да мотив постигнућа предвиђа академско постигнуће ученика, док емоционална компетенција није предиктор академског постигнућа. У нашем истраживању пронађене су корелације међу свим мјерама мотива постигнућа и емоционалне компетенције, међутим, повезаност је ниског и средњег интензитета. Такође, резултати истраживања су показали да, за емоционалну компетенцију и мотив постигнућа, не постоје разлике на основу пола. Практичне препоруке за будућа истраживања полазе од могућег утицаја спољних варијабли као што су општа интелигенција ученика, академски успјех из појединих предмета, школски смијер... Према томе, у будућим истраживањима је потребно расвијетлити утицај других фактора који могу утицати на добијене резултате.

Кључне ријечи: *емоционална компетенција, мотив постигнућа, академско постигнуће, средњошколци.*

Далибор Михољчић

Синиша Суботић

СОЦИЈАЛНА ДИСТАНЦА ПРЕМА ОСОБАМА КОЈЕ ЖИВЕ С *HIV*-ОМ У БИХ

У истраживању је испитан интензитет социјалне дистанце према особама које живе с ХИВ/АИДС-ом, у односу на социјалне дистанце према особама које живе с другим акутним и хроничним болестима. Поређење је извршено у односу на социјалне дистанце према: 1) особама зараженим високо инфективним (и за вријеме истраживања актуел-

ним) вирусом свињског грипа (H1X1); 2) особама које живе с хепатитисом Б (вирус сличан ХИВ-у по начину преноса и изостанку функционалног лијека); 3) особама које живе с дијабетесом (неинфективно обољење). За очекивати је било да ће социјалне дистанце према H1X1 бити највише, према дијабетесу најниже, док је главну непознаницу представљао релативни однос према дистанцама ка ХИВ/АИДС-у и хепатитису. Истраживање је спроведено на узорку од 1017 испитаника из БиХ (51.1% жена), просјечног узраста од 27.67 година ($SD=7.27$). Интензитет социјалне дистанце испитан је прилагођеном Богардусовом скалом, која је обухватала 12 ставки (нпр. “Бити у просторији...”; “Бити пријатељ...”; “Посјетити у болници...” итд.). Распон одговора могао се кретати од 0 до 12, а вриједности су рекодиране тако да виши скорови указују на виши ниво социјалне дистанце. Дистанца према H1X1 била је (очекивано) највиша ($M=6.06$ ($SD=4.73$), $M_{rang}=3.08$), затим према хепатитису Б ($M=4.58$ ($SD=4.60$), $M_{rang}=2.68$), па према ХИВ/АИДС-у ($M=4.10$ ($SD=4.48$), $M_{rang}=2.54$); (очекивано) најнижа је била дистанца према дијабетесу ($M=1.62$ ($SD=3.50$), $M_{rang}=1.70$). С обзиром на то да су све дистрибуције биле изразито асиметричне, подаци су обрађени Фридмановим непараметријским тестом. Нивои социјалних дистанци у глобалу су се статистички значајно разликовали једни од других ($\chi^2_w=967.52(3)$, $p<001$, $W=.32$), а пост хок тестовима (серија Викоксонових Z-тестова) утврђено је да је разлика сваког индивидуалног контраста статистички значајна (сви $p<001$). Социјална дистанца према ХИВ/АИДС-у је мања од оне према хепатитису Б, што је и најважнији налаз истраживања. Ово можемо објаснити тиме што је БиХ земља с ниском ХИВ преваленцом, али и ниском свјесношћу о ХИВ/АИДС проблематици и објективном присуству вируса у земљи.

Кључне ријечи: социјална дистанца, ХИВ/АИДС, хепатитис Б, свињски грип, дијабетес.